

Sygn. akt III AUa 54/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2014 r. w Szczecinie

sprawy G. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 listopada 2013 r. sygn. akt VI U 509/13

oddala apelację.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska

Sygn. akt III AUa 54/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił G. K. prawa do emerytury.

Ubezpieczona G. K. wniosła odwołanie wskazując, że w Spółdzielni Produkcyjno-Handlowej (...) w G. pracowała w szczególnych warunkach przez okres ponad 3 lat. Niezaliczenie tego okresu przez organ rentowy jest dla niej krzywdzące i niesprawiedliwe.

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania. Wskazał, iż nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonej w Spółdzielni Produkcyjno-Handlowej (...) w G. z uwagi na nie przedstawienie świadectwa w szczególnych warunkach.

Wyrokiem z dnia 26 listopada 2013r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że G. K. (ur. (...)) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodniła okres ubezpieczenia wynoszący łącznie 20 lat, 10 miesięcy i 28 dni, w tym 13lat, 3 miesiące i 28 dni okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W dniu 17 kwietnia 2013 r. G. K. wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. W okresie od 3 grudnia 1987 r. ubezpieczona była zatrudniona w (...) Spółdzielni (...) w Wytwórni (...) w G. na stanowisku aparatuwej produkcji, a następnie po zmianie właściciela spółdzielni tj. od 1 września 1990 r. do 14 stycznia 1991 r. w Spółdzielni Produkcyjno-Handlowej (...) w G. również na stanowisku aparatuwej produkcji.

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił G. K. prawa do emerytury.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji w dniu 9.05.2013 r do Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim.

Sąd Okręgowy wskazał, że odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat

- dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W art. 32 ustawy określono zasady ustalania prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Zgodnie z tym artykułem, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3. zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Warunki wymagane do uzyskania prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymienione są w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Ust. z 1983 r. nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Rodzaje prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie może uprawniać do emerytury wcześniejszej, wymienione są w wykazach A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia.

Sąd Okręgowy wskazał, że emerytura wcześniejsza przysługuje na zasadach określonych w § 3 i 4 rozporządzenia, jeżeli kobieta udowodni co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a mężczyzna 25 lat tych okresów, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej w ramach stosunku pracy, przy czym wymagane jest osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia przy ustalaniu okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze uwzględnia się jedynie te okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W sprawie zadanie Sądu Okręgowego sprowadzało się do rozstrzygnięcia spornej między stronami kwestii dotyczącej spełnienia przez ubezpieczoną warunku przyznania wcześniejszej emerytury. Pozostałe warunki - 25 letni staż ubezpieczeniowy na dzień wejścia w życie ustawy i nie przynależenie do OFE nie były kwestionowane.

Spornym okresem był okresy zatrudnienia ubezpieczonej w Spółdzielni Produkcyjno-Handlowej (...) w G.. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona nie przedłożyła świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach zgodnie z § 2 ust 2 wspomnianego rozporządzenia.

Sąd Okręgowy wskazał, że postępowanie przed organem rentowym sprowadza się do analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach, jednakże ograniczenia dowodowe nie dotyczą postępowania sądowego. W postępowaniu sądowym dopuszczalne jest ustalenie charakteru pracy i jej okresów także w oparciu o inne dowody (zob. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowany). W uchwale z dnia 10.03.1984 r. w sprawie III UZP 6/84 Sąd Najwyższy stwierdził, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi, niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. wyrok SN z 4.08.1999 r., II UKN 619/98. OSNP 2000/11/439). Dlatego też obowiązkiem Sądu było dopuszczenie wszelkich dostępnych dowodów i weryfikacja ich w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.).

Na okoliczność pracy ubezpieczonej w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy dopuścił dowód z dokumentów w postaci akt osobowych, a także dowód z zeznań ubezpieczonej i zawnioskowanych przez nią świadków R. K. i M. S..

Zgromadzona w sprawie dokumentacja osobowa - świadectwo pracy, umowa o pracę, wdanie, zaświadczenie o ukończeniu instruktażu potwierdziła jedynie, że ubezpieczona wykonywała pracę aparatuwej produkcji w Wytwórni (...).

Sąd Okręgowy podniósł, że z zeznań świadków R. K. i M. S., a także ubezpieczonej wynikało, że charakter wykonywanych w Wytwórni (...) przez ubezpieczoną czynności nie wskazywał na wykonywanie przez nią pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczona nie powoływała się na żadne przepisy resortowe ani też na przepisy powołanego rozporządzenia, które wskazywałyby, że wykonywane przez nią czynności należą w świetle wskazanych regulacji do prac w szczególnych warunkach. Z wypowiedzi ubezpieczonej można było wnioskować, że wskazuje na wykonywanie prac w warunkach zwiększonego lub umniejszonego ciśnienia, które reguluje wymienione rozporządzenie w Dziale XIV w pkt 3. udaniem Sądu nasycanie soków (przy produkcji oranżady od 2,5 do 3 atmosfer) oraz wody gazowanej (od 4 do 5 atmosfer - piwa jak zeznała ubezpieczona - nie rozlewała) dwutlenkiem węgla bezpośrednio do butelek nie miało wpływu na zwiększenie lub zmniejszenie ciśnienia w pomieszczeniu. Tylko bowiem prace, które powodują wewnątrz zmianę ciśnienia, a w dalszej konsekwencji oddziałują na zdrowie człowieka należą do prac w warunkach szczególnych. Nasycenie dwutlenkiem węgla butelek wypełnionych wodą lub sokiem nie było na zewnątrz odczuwalne. Nawet gdyby uznać, że ubezpieczona pracowała w szczególnych warunkach to nie wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac na jednorodnym stanowisku. Poza rozlewaniem do butelek wody gazowanej czy też oranżady zajmowała się również ich segregowaniem, myciem oraz naklejaniem na nie etykietek. Również, w Wykazie działu X W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym nie wymieniono prac, które wykonywała ubezpieczona będąc zatrudniona jako aparatuwa produkcji w (...) Spółdzielni (...) - Wytwórni (...) w G., a następnie w Spółdzielni Produkcyjno - Handlowej (...) w G..

Praca aparatuwej produkcji w Wytwórni (...) nie należy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) do prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Rozporządzenie wykonywania takich czynności oraz takiego stanowiska nie wymienia, a tylko ich powołanie w rozporządzeniu oraz rzeczywiste wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy stanowi podstawę do przyznania wcześniejszej emerytury.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona nie wypełniła przesłanki świadczenia przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie

sygn. akt III AUa 1499/11 „tylko praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Ust. Nr 8. poz. 43 ze zm.) wykonywana stale i w pełnym wymiarze uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury." Ubezpieczona pracując jako aparatowa w Wytwórni (...) wskazanych warunków nie spełniła.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd Okręgowy oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz sprawy, których wiarygodności strony nie kwestionowały. Sąd oparł się również na zeznaniach ubezpieczonej oraz zawnioskowanych przez nią świadków, które były spójne, logiczne i zbieżne ze sobą, i którym to Sąd nadał przymiot wiarygodności.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. wniosła ubezpieczona.

Zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o przyznanie emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wskazała, że nasycenie soków (przy produkcji oranżady od 2,5 do 3 atmosfer oraz wody gazowanej) dwutlenkiem węgla miało bezpośredni wpływ na zwiększenie lub zmniejszenie ciśnienia w pomieszczeniu i taka praca oddziaływała na pracownika. Podczas pracy bardzo często zdarzało się, że butelki pod ciśnieniem pękały i ubezpieczona jako operator była bezpośrednio narażona na niebezpieczeństwo przy maszynie kapslując butelki. Pracując na tzw. myjce zdarzały się skaleczenia rąk od pękających butelek, a ponadto ręce były ciągle narażone na moczenie w wodzie. Ponadto wdychanie kleju na stanowisku oklejania etykietami miało szkodliwy wpływ na zdrowie. Wskazała również na hałas od głośnych maszyn pracujących w zakładzie.

Sąd Apelacyjny ustalił i zaważył:

Apelacja podlega oddaleniu.

Istota sprawy sprowadzała się do ustalenia, czy okres pracy od 3.12.1987r. do 14.01.1991r. w Wytwórni (...) można zaliczyć wnioskodawczyni do okresu pracy w warunkach szczególnych, który w konsekwencji uprawniałby ubezpieczoną do uzyskania świadczenia emerytalnego z tego tytułu.

W kontekście tak przedstawionego zagadnienia należy wskazać, iż prawo do wcześniejszej emerytury jest świadczeniem wyjątkowym, stanowiącym przywilej i zarazem odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Stąd też, do jego uzyskania wymagane jest spełnienie ściśle określonych przez prawo warunków.

W celu dokonania oceny stanu faktycznego w niniejszej sprawie w pierwszej kolejności należy odnieść się do art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z tym przepisem, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu niższego wieku emerytalnego (przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz posiadają niezbędny okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Warunkiem uzyskania emerytury wcześniejszej jest również nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Dla oceny niniejszego stanu faktycznego, należy odnieść się również do art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z tym przepisem, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W tym względzie ww. ustawa odsyła do przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze (Dz. U. z 1983., Nr 8, poz. 43, zwane dalej: rozporządzenie). Przesłankę odpowiednio długiego okresu pracy w warunkach szczególnych zawiera § 4 ww. rozporządzenia. Stosownie do tego przepisu pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: po pierwsze, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a po drugie, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z analizy ww. przepisów wynika, że praca w szczególnych warunkach to wyłącznie praca wykonywana w warunkach, pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia. W analizie charakteru pracy ubezpieczonego, z punktu widzenia uprawnień emerytalnych, decydujące znaczenie, ma możliwość jej zakwalifikowania, pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu. Zatem, nawet wykonywanie pewnych czynności w trudnych dla organizmu warunkach, jeżeli nie można ich zakwalifikować pod jedną z pozycji z wykazu, uniemożliwia traktowania takiego zatrudnienia jako mającego znaczenie z punktu widzenia prawa do emerytury, o jakim mowa w art. 32 ustawy emerytalnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2010 r., sygn. akt II UK 21/10, Lex nr 619638).

Należy zważyć, iż przepisy ww. rozporządzenia przesadzają, o tym, że prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie jego przepisów mogą nabyć wyłącznie ubezpieczeni, którzy legitymują się okresem pracowniczego zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Przy ustalaniu 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, nie uwzględnia się zatem okresu wykonywania działalności z zarobkowej na innej podstawie niż stosunek pracy.

Przekładając powyższe na okoliczności niniejszej sprawy należy zauważyć, iż bezsporne i przyznane przez wnioskodawcę jest, że w zaskarżonym okresie, tj. od 3.12.1987r. do 14.01.1991r. ubezpieczona była zatrudniona w Spółdzielni Produkcyjno – Handlowej (...) w G. w wytwórni wód gazowanych jako aparatowa produkcji.

Głównym celem pracy wytwórcy napojów chłodzących jest wytwarzanie różnych napojów bezalkoholowych i wód mineralnych oraz napojów gazowanych. Do jego zadań należy obsługiwane i nadzorowanie linii produkcyjnych i rozlewniczych oraz aparatury kontrolnopomiarowej. Ponadto wytwórca nadzoruje pracę zespołów produkcyjnych oraz dba o zaopatrzenie i zbyt wyrobów finalnych.

Osoba pracująca w tym zawodzie wykonuje czynności związane głównie z obsługą i nadzorowaniem automatycznych rozlewarek, urządzeń do zamykania butelek, etykietarek i urządzeń do paletyzacji, obsługa i nadzorowaniem myjek do butelek oraz urządzeń towarzyszących, takich jak załadownia, wyładownia-butelki i innych opakowań jednostkowych (np. puszek). Ponadto wytwórca napojów chłodzących zajmuje się sprawdzaniem urządzeń do uzdatniania wody, powietrza dwutlenku węgla oraz prowadzi nadzór urządzeń do formowania opakowań polietylenowych (PET). Współpracuje również z laboratorium zakładowym w zakresie kontroli produkcji. Osoba pracująca w zawodzie wytwórcy napojów chłodzących zajmuje się też przygotowaniem, zgodnie z recepturą, surowców używanych do produkcji napojów, takich jak syropy cukrowe, koncentraty, soki owocowe, aromaty, barwniki spożywcze.

Do jej czynności zawodowych należy również przeprowadzanie zabiegów konserwacyjnych i dezynfekcyjnych urządzeń, usuwanie drobnych usterek, a także utrzymanie czystości na stanowisku pracy i przestrzeganie przepisów bhp i ppoż.

Praca wytwórcy napojów chłodzących odbywa się w budynku. Są to duże hale produkcyjne, w których zainstalowane są urządzenia technologiczne do produkcji lub rozlewu napojów. W związku z tym istnieją pewne uciążliwości związane z panującymi tam warunkami, takimi jak: duża wilgotność powietrza i zmienna temperatura otoczenia, uzależniona

od pory roku (zimno w okresie zimy i gorąco w okresie lata). Warunki takie panują głównie w pomieszczeniach, gdzie odbywa się mycie butelek zwrotnych oraz ich napełnianie np. wodą mineralną.

Czas pracy wytwórcy napojów chłodzących wynosi 8 godzin dziennie. Godziny te nie są jednak stałe, gdyż praca ma charakter zmianowy, jak również sezonowy w zależności, od aktualnych potrzeb. W okresie sezonu letniego, gdy występuje wzmożony popyt na napoje chłodzące, aby sprostać zapotrzebowaniu rynku, kierownictwo zakładu zazwyczaj uruchamia dodatkową zmianę lub przedłuża godziny pracy.

Ponieważ praca jest zmianowa, może odbywać się zarówno w dzień, jak i w nocy, a także – zależnie od aktualnych potrzeb rynku – w dni powszednie wolne od pracy. Praca na poszczególnych stanowiska jest zazwyczaj okresowo nadzorowana przez brygadzystę lub kierownika działu, zaś wykonywane czynności na stanowisku pracy mają charakter zrutynizowany.

W czasie pracy pracownik zobowiązany jest do noszenia ubrania roboczego lub ochronnego.

W kontekście niniejszej sprawy nie można również pominąć, iż decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego, z punktu widzenia uprawnień emerytalnych, ma również możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyroki Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., I UK 41/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 306; z dnia 23 listopada 2004 r., I UK 15/04, OSNP 2005 Nr 11, poz. 161). Rozporządzenie wymienia enumeratywnie rodzaje wykonywanych prac, które uznawane są za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 325, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 r. Nr 21-22, poz. 329, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 r., nr 5-6, poz. 75 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152).

Dokonując oceny materiału dowodowego i zakresu czynności wykonywanych przez wnioskodawczynię, jako trafne należy ocenić wnioski Sądu I instancji, że prace wykonywane przez ubezpieczoną nie podlegają zakwalifikowaniu do prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Świadczenie pracy wnioskodawczyni wystawione przez Spółdzielnię Produkcyjno – Handlową (...) w G. (k. 11) jednoznacznie wskazuje na świadczenie pracy na stanowisku aparatowa WWG (wytwórni (...)). Jednocześnie w punkcie 8 świadectwa pracy pracodawca nie umieścił wpisu o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach.

W Dziale X dotyczącym rolnictwa i przemysłu rolno – spożywczego wymienione są prace, które należy traktować jako prace w szczególnych warunkach. Są to:

1. Prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych
2. Prace rybaków jeziorowych prowadzących połowy cały rok
3. Prace w fabrykach tytoniu: przenoszenie, sortowanie i rozdrabnianie tytoniu
4. Obsługa komór fermentacyjnych oraz prażarek w przemyśle tytoniowym
5. Zapakowywanie i rozpakowywanie liści tytoniu

6. Produkcja suchego lodu
7. Prace w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0°C
8. Prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt
9. Prace wykonywane bezpośrednio przy utylizacji surowców zwierzęcych
10. Prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty
11. Prace przy wypieku pieczywa
12. Prace przy ekstrakcji, filtracji i destylacji olejów roślinnych oraz hydrolizie białka roślinnego
13. Prace przy obsłudze pras filtracyjnych, wirówek i suszarek w przemyśle drożdżowym i piwowarskim
14. Prace przy ręcznym przerobieniu masy karmelowej, chałwowej i sezamowej oraz tłoczenie kuchenka kakaowego na prasach
15. Prace przy bezpośredniej produkcji w zakładach przetwórstwa ryb
16. Prace przy mieleniu ziół oraz produkcji alkaloidów.

Praca wykonywana przez ubezpieczoną nie została w wykazie wymieniona. Nie można potraktować pracy wykonywanej przez wnioskodawczynię jako pracy ujętej w Dziale XIV punkt 3 wykazu A (prace wykonywane w warunkach zwiększonego lub zmniejszonego ciśnienia. Do takich prac należy praca wykonywana w warunkach środowiska wodnego (nurkowanie) oraz w warunkach środowiska gazowego (kesony, komory hiperbaryczne).

Środowisko podwyższonego ciśnienia ma wpływ na rozpuszczalność gazów w organizmie człowieka, objętość przestrzeni gazowych oraz zmianę działania gazów (efekt narkotyczny lub toksyczny). Oddychanie pod ciśnieniem wywołuje różne skutki fizjologiczne, zależne od takich parametrów jak głębokość zanurzenia czy skład gazu oddechowego. Prace wykonywane w warunkach zwiększonego lub zmniejszonego ciśnienia muszą polegać na oddychaniu pod ciśnieniem a nie na nasycaniu soków oraz wody gazowanej dwutlenkiem węgla, które nie miały wpływu na zwiększanie lub zmniejszenie ciśnienia w pomieszczeniach.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska